

Ronald Starrenburg, voorzitter SL!M

Hoog water, stof tot nadenken

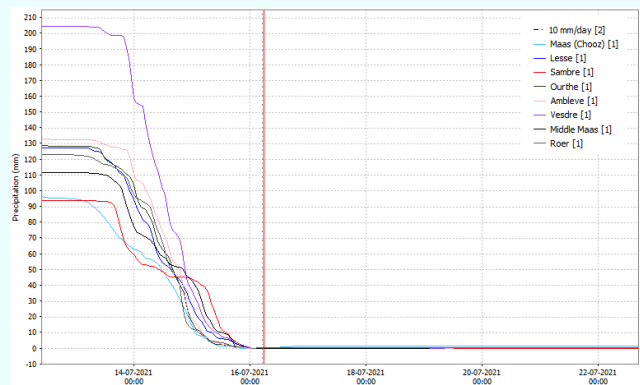
De hogere dijken bij het project Lob van Gennep zijn nodig in verband met klimaatvoorspellingen. Die toekomstvoorspellingen gaan uit van grotere extremen in het weer. De toekomst blijkt dichterbij dan iedereen dacht. De toekomst was er al rond 19 juli.

Wat is extreem weer eigenlijk? De Maas is een “regenrivier”. Veel regen betekent veel water. Wat in de winter een rol speelt is de combinatie van dooi en neerslag. Als er in de Ardennen veel sneeuw ligt is dat mooi voor de wintersporters. Gaat het echter dooien in combinatie met regen dan kijken we daar altijd met argusogen naar. Er kan een hoogwatergolf ontstaan. Daar dachten we in de zomer eigenlijk nooit aan, in juli veranderde dat.

Als het in Milsbeek erg hard regent en de Maas staat laag dan is er bij ons weinig aan de hand. De beken zullen aanzwellen en er kunnen wat lage percelen onderlopen, maar de overlast blijft beperkt. Staat de Maas erg hoog dan kan zware neerslag in de bovenloop daarvan de oorzaak zijn. Dan kunnen ook onze beken een probleem worden.

In een etmaal 50 mm neerslag is veel, heel veel. De gebieden in de bovenloop van de Maas zijn daarop redelijk ingericht. Dat neemt nu weg dat er bij beken en kleine riviertjes in het zuiden lokaal problemen ontstaan. Vervelend voor de getroffenenen, maar grote problemen in de Maas blijven uit.

Het lijkt er op dat de klimaatverandering zich nu al laat gelden. In de bovenloop van de Maas viel in een groot gebied rond 12 juli in korte tijd meer dan 100 mm regen, met lokaal een uitschieter naar meer dan 200 mm (zie grafiek). Dit was ongekend en vrijwel niemand had hiermee rekening gehouden. Grote problemen ontstonden bij beken en kleine riviertjes. De bewoners van die gebieden werden zwaar getroffen. Snel werd duidelijk dat de enorme hoeveelheid neerslag ook problemen kon gaan geven in de Maas. Midden in de zomer. Wie had dat gedacht.

Berichtgeving als voorbode. De enorme problemen in bovenloop ontgingen ons niet. Ook hier ontstond onrust. Je kon je moeilijk voorstellen dat de problemen zich niet zouden doorzetten in de Maas. Toch zijn de problemen van de zijrivieren in de bovenloop geen maatstaf voor mogelijke problemen hier. Als het daar verschrikkelijk is wil dat niet zeggen dat wij onder water lopen. De Maas heeft een groot dempend vermogen. De vraag was nu “hoe groot” is dat vermogen. Er is sinds 1995 veel aan de Maas gesleuteld en het was spannend hoe de Maas zich hier zou gaan gedragen. De onzekerheid was groot. Wat niet meehielp waren de dreigende beelden uit het zuiden, de schommelende voorspellingen en berichten over “veel meer water dan in 1995”. Om een deel van de onzekerheid weg te nemen hebben we op de website van SL!M van 16 tot 19 juli concrete informatie gegeven over de situatie van de Maas bij Milsbeek.

Schommelende prognoses. Uiteindelijk is het record van 1993 bij St. Pieter (bij Maastricht) wel gebroken. In de top passeerde daar 3260 m³ water per seconde. Dit is ca. 7% meer dan in 1993 (het record tot juli) en 17% meer dan in 1995. In de media werd op enig moment een afvoer van 3700 m³/s gemeld. Dit was gelukkig niet juist, maar gaf wel grote onzekerheid. Uiteindelijk is de Maas bij Gennep

op 12,34 meter blijven steken. Dit is 56 cm onder de top van 1995. We gaan ervan uit dat een defect aan de stuw bij Sambeek ons hierbij geholpen heeft. Drie schuiven van de stuw konden niet worden “gestreken”. Het gevolg was een hogere stand bovenstrooms van de stuw (onder ander bij Bergen en Arcen) en een lagere stand bij ons. De oorspronkelijke prognose van 12,9 m bij Gennep (op 16-7) was mogelijk wel gehaald als de drie schuiven goed hadden gewerkt. Op basis van deze oorspronkelijk prognose zijn bij één woning aan de Bloemenstraat zandzakken gelegd. Een mooie actie van buurt en dorpsgenoten die met velen de handen uit de mouwen staken. Ook moesten de campings aan de Bloemenstraat maatregelen treffen. Lastig, maar niet onoverkomelijk. Gelukkig zijn er nergens echte problemen ontstaan.

Wat nu? We kunnen nu vaststellen dat hogere dijken geen overbodige luxe zijn. Tijdens het hoog water hoorden we al de kreet “geen gezeik, omhoog met die dijk”. We lieten de projectgroep Lob van Gennep al weten dat snelle aanpak van de dijken wat ons betreft nodig is. Daarnaast hebben we een aantal evaluatieve opmerkingen bij instanties ingediend.

Hulde! Tot slot hulde aan de mensen die zich hebben ingezet op het hoog water te pareren. Met name noemen we onze vrijwillige dijkwachten die bij nacht en ontij de dijk controleerden (zie foto), de vrijwilligers van de zandzakken aan de bloemenstraat en alle medewerkers van diensten die maatregelen hebben getroffen. Ook het opruimen van “zooi” vraagt tijd en aandacht. Hulde ook voor al die wapperende handjes.

